

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ**

Πειραιάς, 3 Απριλίου 2026

Αριθ. Πρωτ.: ΓΠ - 133

ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΡΟΕΔΡΟΥ

Προς: - Υπουργό Εθνικής Οικονομίας &
Οικονομικών
κ. Κυριάκο Πιερρακάκη
- Υπουργό Κοινωνικής Συνοχής
& Οικογένειας
κα Δόμνα Μιχαηλίδου

Κοιν.: Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας &
Οικονομικών
Υπηρεσία Συντονισμού
Γραφείο Νομικών και
Κοινοβουλευτικών Θεμάτων
Υπόψη: κ. Νεκτάριο Τζούφα
Email: yp.synt.grammateia@minfin.gr

Αξιότιμοι κ.κ. Υπουργοί,

Σε απάντηση της ερώτησης κοινοβουλευτικού ελέγχου με αρ. 4211/28-3-2026 του Βουλευτού κ. Γεωργίου Μανούσου του Β2 Δυτικού Τομέα Αθηνών, που μας διαβιβάστηκε με το υπ' αρ. 51537 ΕΞ 2026/30-3-2026 έγγραφο του Γραφείου Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών, με θέμα «Αύξηση του κινδύνου φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού το 2025» σας αναφέρουμε τα εξής:

Τα στοιχεία στα οποία αναφέρεται ο ερωτών Βουλευτής προέρχονται από την Ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των νοικοκυριών έτους 2025, με θέμα τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό.

Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των νοικοκυριών (EU-SILC) εντάσσεται στο πλαίσιο ενός κοινοτικού στατιστικού προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την κατάρτιση στατιστικών που αφορούν στις συνθήκες διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση με το εισόδημά τους, στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, στην οικονομική ανισότητα, και διάφορα άλλα θέματα που εναλλάσσονται ανά μερικά έτη. Η συγκρισιμότητα των στοιχείων με τα λοιπά κράτη-μέλη της Ε.Ε., αλλά και διαχρονικά, είναι εξασφαλισμένη καθώς η έρευνα διενεργείται χρησιμοποιώντας κοινές μεταβλητές και ορισμούς.

Η γραμμή φτώχειας (το κατώφλι της φτώχειας) υπολογίζεται με τη σχετική έννοια (φτωχός σε σχέση με τους άλλους) και ορίζεται στο 60% του διάμεσου ισοδύναμου συνολικού διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού, με βάση την τροποποιημένη κλίμακα ισοδυναμίας του ΟΟΣΑ, διαφοροποιούμενη

από την έννοια του κινδύνου της απόλυτης φτώχειας (ο φτωχός που στερείται βασικών μέσων επιβίωσης). Για τον υπολογισμό του συνολικού ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό καθαρό εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, που λαμβάνεται από όλα τα μέλη του νοικοκυριού.

Συγκεκριμένα, οι εισοδηματικές συνιστώσες που περιλαμβάνονται στην έρευνα είναι:

- Το εισόδημα από εργασία.
- Το εισόδημα από περιουσία.
- Οι κοινωνικές παροχές και οι συντάξεις.
- Οι χρηματικές μεταβιβάσεις από άλλα νοικοκυριά.
- Το τεκμαρτό εισόδημα από τη χρήση του αυτοκινήτου της επιχείρησης.

Εισοδηματικές συνιστώσες, όπως το τεκμαρτό ενοίκιο από ιδιοκατοίκηση, οι έμμεσες κοινωνικές μεταβιβάσεις, τα εισοδήματα σε είδος και οι τόκοι από δάνεια, είναι δυνατόν να επηρεάσουν σημαντικά τα αποτελέσματα. Τα εισοδήματα αυτά καταγράφονται από το έτος 2007, αλλά δεν συμπεριλαμβάνονται στον υπολογισμό του διαθέσιμου εισοδήματος.

Ως ισοδύναμο διαθέσιμο ατομικό εισόδημα ορίζεται το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού μετά τη διαίρεσή του με το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού. Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται με βάση την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ, σύμφωνα με την οποία ορίζεται συντελεστής στάθμισης 1 για τον πρώτο ενήλικα, 0,5 για το δεύτερο ενήλικα και μέλη 14 ετών και άνω και 0,3 για παιδιά 13 ετών και κάτω.

Κύριοι δείκτες

1. Κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις ανά Φύλο και ομάδες ηλικιών, Φύλο και συνήθη ασχολία, Τύπο νοικοκυριού, Ιδιοκτησιακό καθεστώς της κατοικίας, Ένταση εργασίας, Κατώφλι κινδύνου φτώχειας (σε ευρώ).

2. Σχετικό βάθος (χάσμα) του κινδύνου της φτώχειας, κατά ομάδες ηλικιών και φύλο.

Δευτερεύοντες δείκτες

3. Κίνδυνος φτώχειας υπολογιζόμενος με εναλλακτικές διαχωριστικές γραμμές.

4. Κίνδυνος φτώχειας υπολογισμένος με το κατώφλι φτώχειας προηγούμενου έτους (2008, 2019).

5. Κίνδυνος φτώχειας πριν τις κοινωνικές μεταβιβάσεις.

6. Μέσο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα.

Δείκτες για τη στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης «Ευρώπη 2030»

Ο στόχος της στρατηγικής της ΕΕ «Ευρώπη 2030» θα αξιολογηθεί με βάση τον αριθμό των ατόμων που βρίσκονται σε κίνδυνο ως προς την κατάσταση φτώχειας ή αποκλεισμού (πληθυσμός – στόχος) σύμφωνα με τους ακόλουθους τρεις δείκτες:

- Πληθυσμός που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας.

- Πληθυσμός με σοβαρές υλικές και κοινωνικές στερήσεις - Ο δείκτης «ποσοστό ατόμων με σοβαρές υλικές και κοινωνικές στερήσεις» εκτιμά τα επίπεδα διαβίωσης μετρώντας το ποσοστό του πληθυσμού που στερείται τουλάχιστον 7 από ένα κατάλογο 13 αγαθών και υπηρεσιών.
- Πληθυσμός που διαβιεί σε νοικοκυριά με χαμηλή ένταση εργασίας – Ο δείκτης αναφέρεται στο ποσοστό πληθυσμού ηλικίας 0-64 που διαβιών σε νοικοκυριά που τα μέλη τους εργάστηκαν λιγότερο από 20% της συνήθους απασχόλησης κατά τη διάρκεια του προηγούμενου έτους. Η ένταση εργασίας του νοικοκυριού ορίζεται ως ο λόγος μεταξύ του αριθμού των μηνών που όλα τα μέλη εργάζονται κατά το προηγούμενο έτος και του συνολικού αριθμού των μηνών που θα μπορούσαν θεωρητικά να έχουν εργαστεί κατά την ίδια περίοδο. Οικονομικά ενεργά μέλη θεωρούνται τα μέλη του νοικοκυριού ηλικίας 18-64 ετών. Τα νοικοκυριά που αποτελούνται μόνο από μαθητές ή σπουδαστές κ.λπ. κάτω των 25 ετών, ή 60-64 ετών που δεν είναι οικονομικά ενεργά ή και άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω εξαιρούνται από τον υπολογισμό του δείκτη.

1. Εξέλιξη του συνολικού δείκτη φτώχειας

Με βάση τα στοιχεία της Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των νοικοκυριών έτους 2025, ο πληθυσμός που βρίσκεται σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικό αποκλεισμό ανέρχεται στο 27,5% του πληθυσμού της Χώρας (2.797 χιλ. άτομα), παρουσιάζοντας αύξηση κατά 0,6 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2024 (26,9%). Ο δείκτης αυτός καταγράφει πτωτική πορεία από το 2015 (32,4%) έως το 2023 (26,1%), με την τάση αυτή να αναστρέφεται από το 2024.

Η αύξηση του ποσοστού του κινδύνου φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (δείκτης που συντίθεται από τους επιμέρους δείκτες του κινδύνου φτώχειας, της υλικής και κοινωνικής στέρησης και της χαμηλής έντασης εργασίας) οφείλεται στην αύξηση του ποσοστού και της υλικής και κοινωνικής στέρησης σε 14,9% το 2025 από 14,0% το 2024, δεδομένου ότι ο κίνδυνος φτώχειας παρέμεινε σταθερός (19,6% για το 2025 και το 2024), ενώ ο δείκτης που αφορά στη χαμηλή ένταση εργασίας ανήλθε σε 6,5% μειωμένος κατά μία ποσοστιαία μονάδα σε σχέση με το 2024 (7,5%).

2. Ο ρόλος των κοινωνικών μεταβιβάσεων στη διαμόρφωση του κινδύνου φτώχειας

Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας πριν από όλες τις κοινωνικές μεταβιβάσεις (δηλαδή μη συμπεριλαμβανομένων των κοινωνικών επιδομάτων και των συντάξεων στο συνολικό διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών) ανέρχεται σε 43,9%. Το ποσοστό κινδύνου φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις ανέρχεται σε 19,6%, ως εκ τούτου διαπιστώνεται ότι τα κοινωνικά επιδόματα και οι συντάξεις συμβάλλουν στη σημαντική μείωση του ποσοστού του κινδύνου φτώχειας κατά 24,3 ποσοστιαίες μονάδες (κατά 3,6 ποσοστιαίες μονάδες συμβάλλουν τα κοινωνικά επιδόματα και κατά 20,7 ποσοστιαίες μονάδες οι συντάξεις). Ως κίνδυνος φτώχειας μετά τις κοινωνικές μεταβιβάσεις ορίζεται το ποσοστό των ατόμων που ζουν σε νοικοκυριά, των οποίων το συνολικό ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα είναι χαμηλότερο του 60% του εθνικού διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος.

Κοινωνικά επιδόματα είναι η κοινωνική βοήθεια (Ελάχιστο Εγγυημένο Εισόδημα, επίδομα θέρμανσης, επίδομα στέγασης, εισοδηματική ενίσχυση οικογενειών ορεινών και μειονεκτικών περιοχών, καθώς και οικογενειών με χαμηλά εισοδήματα και τέκνα υποχρεωτικής εκπαίδευσης,

παροχές παλιννοστούντων, προσφύγων, αποφυλακισμένων, τοξικομανών, Επίδομα Κοινωνικής Αλληλεγγύης Ανασφαλιστών Υπερηλίκων, βοηθήματα για αντιμετώπιση πρώτων αναγκών ατόμων πληγέντων από σεισμό, πλημμύρα κ.λπ.), τα οικογενειακά επιδόματα, τα επιδόματα/βοηθήματα ανεργίας, τα επιδόματα/βοηθήματα ασθένειας, τα επιδόματα/βοηθήματα αναπηρίας-ανικανότητας και οι εκπαιδευτικές παροχές.

Ως **συντάξεις** θεωρούνται οι συντάξεις γήρατος από εργασία και οι συντάξεις/βοηθήματα από τον/τη σύζυγο.

3. Βάθος (χάσμα) κινδύνου φτώχειας

Το βάθος (χάσμα) κινδύνου φτώχειας αναφέρεται στην εισοδηματική κατάσταση των ατόμων που βρίσκονται κάτω από το κατώφλι της φτώχειας. Για την εκτίμησή του υπολογίζεται η διαφορά μεταξύ του κατωφλίου του κινδύνου φτώχειας για το σύνολο του πληθυσμού και του διάμεσου ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του φτωχού πληθυσμού, η οποία εκφράζεται ως ποσοστό επί του κατωφλίου του κινδύνου φτώχειας.

Για το έτος 2025, το βάθος (χάσμα) κινδύνου φτώχειας ανήλθε σε 21,7% του κατωφλίου του κινδύνου φτώχειας, σημειώνοντας μείωση κατά 1,6 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2024. Με βάση το ποσοστό αυτό, εκτιμάται ότι το 50% των φτωχών κατέχουν εισόδημα μικρότερο από το 78,3% του κατωφλίου του κινδύνου φτώχειας (το οποίο ανέρχεται σε 7.020 ευρώ), δηλαδή κάτω από 5.496,6 ευρώ, ετησίως, ανά άτομο. Το βάθος (χάσμα) κινδύνου φτώχειας το έτος 2016 ανήλθε σε 31,9% σημειώνοντας τη μεγαλύτερη τιμή των τελευταίων ετών. Έκτοτε, παρουσιάζει μείωση, εκτός από το έτος 2020 που εμφάνισε μικρή αύξηση κατά 0,3 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2019, και το έτος 2024 οπότε σημείωσε αύξηση κατά 0,8 ποσοστιαίες μονάδες σε σχέση με το 2023.

4. Εξέλιξη του εισοδήματος των νοικοκυριών

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα της έρευνας, 16,0 % των νοικοκυριών δήλωσε ότι το εισόδημά του αυξήθηκε κατά τους τελευταίους δώδεκα μήνες, 9,2% των νοικοκυριών δήλωσε ότι μειώθηκε και το 74,8% των νοικοκυριών ότι παρέμεινε το ίδιο. Η ετήσια μεταβολή του μέσου ισοδύναμου ατομικού διαθέσιμου εισοδήματος ήταν 8,0% το 2025 σε σχέση με το 2024.

Με εκτίμηση,
Ο ασκων καθήκοντα Προέδρου
Προϊστάμενος της Γενικής Δ/νσης Στατιστικών

Νικόλαος Στρόμπλος